

višine, ako ne bi imeli — Hubada. Njegove genijalnosti in zasluge za pevske zbor nič bolj ne osvetljuje nego ta dogodbica. V orkestru dvorne opere so sami profesorji konservatorija ali sicer muziki na glasu. Umevno je torej, da so naše dunajsko podjetje sprva gledali malo od strani. Šesterica njih se je bila kar naravnost izrazila, da ne igra pod nepoznanim dirigentom. Ko pa je bila prva izkušnja, se je hkrati izpremenila vsa situacija: kar se le malokomu pripeti, to se je pripetilo našemu Hubadu: orkester je konec prve in vsake naslednje točke glasno izražal priznanje z dolgotrajnim, iskrenim „tušem“, in čule so se jako laskave pohvale dirigentu in od njega izšolanemu zboru. Nato se je tudi omenjena šesterica rade volje uklonila in — prišla svirat. Smelo trdimo, da je malo mož med nami, ki bi bili v tako kratkem času toliko koristili ugledu Slovencev, kakor gospod Hubad. — Veliko čast je Slovincem izkazal gosp. Dvořák, eden največjih sedaj živečih glasbenikov, da je tako daleč prihitel in sam vodil svojega „Mrtvaškega ženina“, ki do sedaj še ni bil znan na Dunaju. — Za podjetje samo pa si je pridobil neprecenljivih zaslug gospod deželni predsednik baron Hein, ki ni samo od prvega početka odobral lepe misli, ampak ji tudi dejansko in odločilno pomagal do uresničenja. — Poleg njega treba priznati požrtvovalno delovanje ljubljanskega pevskega in pa dunajskega pomožnega odbora, posebnost njiju načelnikov, dvornega svetnika Šukljeta na eni strani, sodnega svetnika Vencajza na drugi. — Končno ne smemo pozabiti tudi gosp. Funtka, ki je z izbornimi nemškimi prevodi tolmačil Dunaju našo pesem.

O veselem sestanku po drugem koncertu v hotelu »Englischer Hof« in o raznih govorih na njem, dalje o posebnem vlaku, katerega je dovolilo vodstvo južne železnice z veliko naklonjenostjo in z izredno ugodnimi pogoji, in naposled o zelo slovesnem in pristrčnem sprejemu v Ljubljani od strani mestnega zastopa in vojaškega poveljstva — le-to je bilo poslalo vojaško godbo v pozdrav na kolodvor — o vsem tem so drugi naši listi poročali obširno in zanesljivo, a nam zadoščaj, da smo se le dotaknili stvari.

Tebe pa, dična „Glasbena Matica“, ki si naše veselje, naš ponos, tebe čuvaj Bog, da nam še nadalje osvetljuješ slovensko ime, da nam z živim vzgledom kažeš, kako je delovati v pravo in trajno slavo narodovo!

A. Štritof.

•Lublani. Čeští spisovatelé Slovincům. Spořádal Jaroslav Vrchlický. Ve slovanské Praze. Tiskem E. Beauforta. Nakladem vlastním. 1896. Cena 90 kr.« — Da je lani med vsemi slovanskimi plemeni češki narod naši razrušeni Ljubljani najbolj izkazoval svoje sočutje v dejanjih, to nam je še vsem v hvaležnem spominu. Pisatelji in umetniki češki pa so hoteli še na poseben način pokazati svoje simpatije glavnemu mestu naše Slovenije. Znameniti poet Vrchlický je zbral okoli sebe 51 pisateljev in pisateljic raznih literarnih smeri in šol, in ti so izdali pod gornjim zaglavjem lep, 35 str. velike četverke obsegajoč almanah, v katerem so natisnjeni njih prispevki v vezani in nevezani besedi. Tesni predali »Zvonovi« ne dopuščajo, da bi poročal o podrobnostih; kdor prelistava almanah, najde v njem obilo lepega. Pisateljem so se pridružili tudi štirje imenitni češki slikarji, okrasivši zbornik s krednimi risbami. Almanah »Lublani« nam priča, da „kri ni voda“; priča nam pa tudi, da bratovski narod češki zato tako živo sočuvstvuje z nami,

ker je tako visoko izobražen. — Almanah prodaja v Ljubljani knjigotržec A. Zagorjan.

A. Aškerc.

Listnica uredništva. Srpošu: Že prof. Levec je svoj čas svaril začetnike, naj se ogibljejo takšnih težavnih stalnih pesniških oblik, kakršen je n. pr. sonet; svarili smo lani na tem mestu tudi mi. Ako imate kaj povedati, povejte nam svoje misli najprej v kaki svobodni obliki, potem bomo videli in — verjeli. Da se starogrški in starorimski bogovi ne vpletajo več v moderne verze, je znano že precej dolgo časa. To se sme goditi samo v najredkejših slučajih, zlasti v ironičnem in humorističnem smislu. Vi pa ste v svojih treh sonetih alarmirali skoro ves Olimp in povrhu še Odisejevo Kirko poklicali na pomoč. Sonet »Ljubezen« kaže še precej lirskega duha. Nadaljujte in pošljite spet kaj! — I. P. v N. M.: Kritike želite o svoji pesmi? Vaša pesem se kritikuje sama že v prvih verzih:

»Oj kje so časi, kje so dnovi,
Ko godci smo in vsi lopovi (!)
Popivali«

Mislino, da je dovolj kritike. Priloženo marko za 5 kr. smo dali vbogajme. — Adolf: Edina pesem »V moji sobi« je res pesem, ker ima poetično pointo. Ako pa hočete, da jo natisnemo, izvolite ji temeljito popraviti obliko v drugi strofi. Ako jo popravimo mi sami, potem pesem že ni več čisto Vaša. — Podgorski: Misli vsakdanje — oblika nedovršena. O metriki nimate pojma. — Vekoslav, I. K., Ljudevita, Dolinski, Krasnobor in še nekateri drugi pošiljatelji: Vaše poslatve niso zrele za tisk. Meritorno ne rečemo, da nobeden izmed vas ne spiše nikdar ničesar dovršenega v verzih ali v prozi. Tako absolutno sedaj še nihče ne more soditi. Zgodovina literatur (tudi naše) nam daje celo primerov, da je kak pisatelj začel skromno in okorno, sčasoma pa se je spopolnil. Da se tisto »poeta nascitur« ne sme jemati čisto doslovno, je že tudi znano. Talent se tudi ne pokaže vselej kar na mah, ampak polagoma, postopno. Talent ali, če hočete, genij, je — da se poslužimo znane fraze! — demant, ki pa se mora šele brusiti in brusiti. In tudi največjemu geniju se treba učiti in učiti ter se neprenehoma usovršavati, ako hoče ustvarjati kaj trajno vrednega. A izkušnja uči, da tudi velik talent, ako ne napreduje, pogine v — maniri. S tem seveda nismo povedali nič novega, nego ponovili stare resnice. — Pošiljatelju pesmice »Odkar odšel sem«: Vam velja posebej isto, kar smo ravnokar povedali že več pošiljateljem skupno. — Č. Č. Študirajte, čitajte srbsko-hrvaške narodne pesmi! Aleksander Veliki je baje povsod nosil s seboj Homerja, vsaki slovenski poet-začetnik pa bi moral nositi v žepu kak zbornik krasnih srbsko-hrvaških narodnih poezij. Za takšen poetičen »hodizmanoj« si kupite vsaj dve drobni knjižici. Prvi je naslov: »Kraljević Marko« u narodnih pjesmah . . . uredio Ivan Filipović. Zagreb. Druga drobna, a zlata knjižica je: »Kosovo«, srpske narodne pjesme o boju na Kosovu. Sestavilo Stojan Novaković. U Biogradu. Knjižici Vam pošlje vsaka knjigarnica . . . Pozneje se lotite tudi ruskih narodnih pesmi. — Q.: Pesniti se pravi misliti in globoko čutiti. Pesem brez misli je nesmisel, verzi brez čuvstva — fraze . . .

predavanji, ki so se vršila dne 12. novembra l. 1895 in so tu ponatisnjena, je na prvem mestu predavanje učenega našega rojaka dr. M. Murka: „Zur Geschichte und Charakteristik der Prager ethnographischen Ausstellung im Jahre 1895.“ Našim čitateljem je še gotovo dobro v spominu, da se je g. dr. Murko o istem predmetu oglašil tudi v našem listu v 1. in 2. številki letošnjega letnika.

Lublani . . . Od prijateljske roke smo prejeli 70. čislo »Praških novin« (Pražské Noviny. České vydání Pražských úředních listův) z dne 30. marcija, v katerem je pod omenjenim zaglavjem objavljen zanimiv podlistek „Ze vzpomínek Dra. Josefa Karáska“. Znani češki pisatelj je mimoregrede nekolikrat posetil belo Ljubljano pred potresom, in te svoje spomine je tu priobčil v simpatični obliki. — Slučajno je v isti številki „Praških novin“ priobčena kratka, a laskava ocena prvega koncerta „Glasbene Matice“ naše na Dunaju.

O pokojnem V. Oblaku so prinesli jako simpatične nekrologe južnoslovanski listi: Delo (zv. za april), Nada (št. 9.) in Viena c (št. 19.). Vsi priznavajo Oblakove korenite in plodovite samostojne raziskave in razprave o južnoslovanskih narečjih in njegove ogromne uspehe, katere je z neumornim delom dosegel v malo letih v dialektologiji in si s tem zaslužil ugledno in odlično mesto v zgodovini nauke o slovanskih jezikih.

V pojasnilo. Med vzroki, ki jih navaja g. Jos. Stritar v »Dunajskih pismih« (t. l. 5. št. Ljublj. Zv.), zakaj da jemlje slovo od slovenskega občinstva, je kot zadnji vzrok naveden ta-le: »Očitalo se mi je in očita se mi zopet v »Zgodovini slovenskega slovstva«, kakor sem bral včeraj, da sem se jaz v tisti nesrečni Prešernovi izdaji, ki ima na čelu poleg Jurčičevega imena, žal, tudi moje, predrznil »popravljati« našega prvega pesnika — po krivici! Še enkrat torej proglašam »urbi et orbi«, da se nisem jaz z mazincem dotaknih svetih Prešernovih poezij.«

V »Zgodovini slovenskega slovstva« II. na str. 152. je čitati po navedenem naslovu Stritar-Jurčičeve Prešernove izdaje: »Josip Stritar je v uvodu opisal Prešernovo zunanje življenje, nato ocenil njegove poezije tako nadrobno, kakor doslej še nobeden pisatelj.« Na str. 158. pa se čita: »Jurčič in Stritar sta v svoji izdaji 1866. l. skušala jezik približati sedanjemu slovenščini, kar se pa ne more odobravati.«

Iz te stilizacije se vidi, da jaz izpremembro (a ne »popravo«) pripisujem Jurčiču, ker sem ga imenoval na prvem mestu, in ne Stritarju, čigar ime sem pristavil samo zato, ker sta obadva priredila ono izdajo. Da je samo uvod Stritarjevo delo, se razvidi iz prvega stavka. Obžalujem nejasnost izraza, mislil pa nisem na Stritarja, o katerem vendar ve vsaki omikani Slovenec, da se on, naš najodličnejši estetik, nikdar ni pečal s slovniškimi oblikami. Pripravljen sem v III. zvezku »Slovstvene zgodovine« na najodličnejšem mestu stvar razjasniti ali popraviti nesporazumljenje tako, kakor si to želi velečenjeni gospod tovariš sam.

Če še pripomnim, da bo III. zv. opisal Bleiweisovo, IV. pa Stritarjevo dobo, s tem jasno priznavam, koliko važnost pripisujem Stritarju v našem slovstvu. Tudi sem jaz gotovo zadnji v Slovencih, ki bi po petindvajsetletnem učiteljevanju drugemu starejšemu tovarišu vedoma delal krivico.

V Trstu, dne 21. majnika 1876.

K. Glaser.